

સ્વપ્નોનાં શ્વેત શૃંગે

સનત્કુમાર ગોખલેએ મલાડની ચાલના એમના ઘરના રસોડાનું બારણું બંધ કર્યું. ફોનનું રિસીવર નીચે મૂક્યું. વાસંતી અને પીટર વોંગ ઊભાં રહ્યાં. સનત્કુમાર એક ક્ષણ પીટર વોંગને જોઈ રહ્યા. પીટર વોંગ એ વધેલી દાઢીવાળા, બંડી-ઘોતિયું પહેરેલા ભારતીયોને જોઈ રહ્યો. સનત્કુમારે સહેજ અચકાઈને પાણિયારા તરફ પગ માંડ્યા. પીટર વોંગ આંખો ફાડીને જોઈ રહ્યો. સનત્કુમારે પગ વડે કંઈક ચાંપ દબાવી, અને ચોકડી પાસેની જમીન ખસી. નીચે પગથિયાં દેખાયાં. વાસંતીએ પીટર વોંગને ઇશારો કર્યો અને ત્રણે નીચે ઊતર્યાં.

“આ છે ભારતની જાસૂસી સંસ્થા ‘નિગમ’ની હેડ ઓફિસ.” સનત્કુમારે વોંગને નીચેનો ખંડ બતાવ્યો. ભીંતની બીજી તરફ બાલમંદિર ચાલતું હતું. આ તરફથી બંધ બારણાં દેખાતાં હતાં. એ બારણાં બહાર બીજી ગલીમાં ખૂલતાં

પીટર વોંગે ખંડમાં નજર ફેરવી. અત્યંત આધુનિક ફર્નિચર, કમ્પ્યૂટર અને ચારેક માણસો.

“આ બધા તમારા ઘરમાં થઈને આવે છે?” પીટરે પૂછ્યું. “ના, આ બારણેથી. આ જગ્યા બહારથી ગોડાઉન હોય એવો દેખાવ છે. આ લોકો માલ ઉતારવા, લઈ જવા આવે છે.” સનત્કુમારે કહ્યું.

“અને આ સનત્કુમાર ગોખલે છે. ‘નિગમ’ના કર્તાહર્તા.” વાસંતીએ કહ્યું. પીટર સનત્કુમારને ધારીધારીને જોવા લાગ્યો. નેવું કરોડની વસતીવાળા દેશ ભારતવર્ષની જાસૂસી સંસ્થાનો વડો એની સામે ઉઘાડા પગે, પોતડી પહેરીને ઊભો છે.

“આ કમ્પ્યૂટર રૂમ છે. બાજુમાં રેડિયો અને ટેલિવિઝનના ખંડો છે. દીવાલો સાઉન્ડપ્રૂફ છે.”

“ડો. કામદાર ક્યાં છે?”

“એમને પણ મળાશે.”

“મને અહીંયાં કેમ લાવ્યા છો?”

“તમને રાજ્યાશ્રય જોઈએ છે. એની કિંમત વસૂલ કરવા.” પીટર વોંગ જોઈ રહ્યો.

“આ ચાર જણ કમ્પ્યુટરના નિષ્ણાતો છે. તમારે એમની સાથે કામ કરવાનું થશે.” સનત્કુમારે કહ્યું.

“શું કામ?”

“ભારતનાં તમામ પોલીસ ખાતાં સાથે આ કમ્પ્યુટરો જોડેલાં છે. એમાં ભારત આવતા વિદેશીઓ વિષેની માહિતી દર કલાકે દર્જ થાય છે. એ જ રીતે વિદેશોમાં વસતા ભારતીયો વિષેની માહિતી અમારા વિદેશી મથકો ઉપરથી આવે છે.”

“તો?”

“એ બધું સાંકળી, દરેક વિદેશીની હિલચાલની પદ્ધતિસરની નોંધ થાય છે.”

“અને?”

“તમારે એક વસ્તુ શોધવાની છે.”

“અને તે શી?”

“અમારી માહિતી પ્રમાણે ‘ધ સ્ટેજ’નું સંચાલન ભારતમાંથી થાય છે.” સનત્કુમારે કહ્યું.

પીટર વોંગ વીજળી પડી હોય એ રીતે જોઈ રહ્યો.

સનત્કુમારે સહેજ વાર પછી ઉમેર્યું, “એટલે હવે કામ વધુ વિકટ બને છે. તમારે એ સંચાલન ક્યાંથી થાય છે તે શોધવાનું છે.”

“કઈ રીતે?”

“એની રીત પણ તમારે જ શોધવાની છે. બદલામાં ભારત સરકાર તમને આશ્રય આપશે અને રક્ષણ આપશે.”

“હું એ ન કરું તો?”

એનો ઉત્તર કોઈએ ન આપ્યો.

પીટર વોંગે એકદમ દઢતાથી માથું ધુણાવ્યું. એકદમ શાંતિથી એણે કહ્યું, “તમે મારી માગણી સમજ્યા નહીં.”

“કઈ રીતે?”

“હું અમેરિકાથી ભાગી આવ્યો હતો એમ માનીને કે ‘ધ સ્ટેજ’ ત્યાંથી ચાલે છે અને મને ત્યાં ખતમ કરવામાં આવશે. ભારતને સલામત જગ્યા માની હું અહીં આવ્યો હતો.”

“અને હવે?”

“પણ હવે તો... તમે સમજતાં કેમ નથી, આખી વાત બદલાય છે. જેનાથી બચવા હું અહીં આવ્યો, એનું તો આ મથક છે! મને અમેરિકામાં હતું એથી મોટું જોખમ તો અહીં છે?”

સનત્કુમાર હસ્યા. “તમને બંને દેશમાં જોખમ છે, પણ ત્યાં રક્ષણ નથી. અહીં અમારું રક્ષણ છે.”

પીટર વોંગ ખુરશી ઉપર બેસી પડ્યો.

પ્રા. જવાહર પદકી અને ડો. કામદાર કેટલીય વાર સુધી ચૂપચાપ બેઠા રહ્યા. આખરે જવાહરે પૂછ્યું, “તું શું કરી બેઠો છે, કિરણ, શું કહું.”

ડો. કામદારે સહેજ એમની તરફ જોયું. પૃષ્ઠાની મુદ્રા બતાવતી ત્રણ કરચલી એમના કપાળે પડી.

“છેલ્લા થોડા સમયથી એક સ્ત્રીનો પરિચય થયો છે. કમલા ભાર્ગવ.”

કિરણના હોઠ ઉપર રમૂજ તરી આવી.

“કમલા પરણેલી છે.” જવાહરે કહ્યું.

કિરણના હોઠ ઉપર તરતી રમૂજ એકદમ આખા ચહેરા ઉપર ફેલાઈ ગઈ.

“અને મારા કરતાં આઠ વર્ષ મોટી છે.”

કિરણ હસવું ખાળી શક્યો નહીં. જવાહરે પણ સહેજ હસી લીધું અને પછી વાત આગળ કરી.

“ઘણી વાર એવું નથી બનતું કે કોઈને જોતાંવેંત જાણે આપણા તન-મનમાં કંઈ અજબ સળવળાટ થઈ જાય. જાણે લાગે કે આ વ્યક્તિ...” જવાહર બોલતાં અટકી ગયો.

કિરણ હોઠ ભીડીને હસતો હતો. હસવાને કારણે એનું માથું ડોલતું હતું. એ જોઈને જવાહરે વાત અટકાવી દીધી. કિરણે કંઈ કહેવા પ્રયત્ન કર્યો, પણ હસવાના વેગમાં કહી શક્યો નહીં થોડી વાર બન્ને હસતા રહ્યા. કિરણે જવાહરના સફેદ પોશાકને ફરી જરા ધ્યાનથી જોયો.

“કમલાબહેન ખાદી પહેરે છે?”

“હા, તું ઓળખે છે?”

“ના, હું તને ઓળખું છું.” અને તે પછી કિરણને એટલું બધું હસવું આવ્યું કે એ ઊભો થઈ ગયો.

બંને મિત્રો ચાલવા નીકળ્યા.

કમલા ભાર્ગવના પતિ હતા ગિરિજાશંકર ભાર્ગવ. જી. એસ. ભાર્ગવ. જાણીતા ભાર્ગવ ગ્રુપના કર્તાહર્તા. જૂટ, કોટન, ટી, કોલ, ટીબર, સ્ટીલ, ન્યૂઝપેપર્સ, હેવી ઈન્ડસ્ટ્રીઝ, હોટેલ ચેઈન્સ...

જવાહર પદકીએ એમના ગ્રુપ માટે ‘ભાર્ગવનગર’ની યોજના કરી હતી, આખું ભાર્ગવનગર

એમના પ્લાન્સ પર બન્યું હતું. એ બન્યું ત્યારે છાપાંઓએ એને ‘છોટા ચંડીગઢ’ એવું માનભર્યું નામ આપ્યું હતું. એ ઉપરાંત ભાર્ગવકુટુંબના થોડા બંગલાઓ પણ જવાહર પદકીએ ડિઝાઇન કરેલા. ભાર્ગવકુટુંબની ખ્યાતિ કેવળ પૈસાદાર તરીકે જ નહીં, પણ કલાપારખુ તરીકે પણ વ્યાપક હતી. એવું કહેવાતું કે ભાર્ગવની કોઈ પણ ફર્મમાં એક વાર નોકરી મળી એટલે જીવનનો બેડો પાર થઈ જાય. એમને ત્યાં ક્યારેય હડતાલ કે લોક-આઉટ ન થતા. અને એમને ત્યાંથી ક્યારેય રિટ્રેયમેન્ટ ન થતું. નોકરી કરનારને રહેવા ઘર મળતાં, મેડિકલ ડેન્ટલ વીમાઓ મળતા, અને રિટાયર થયા પછી એમનાં પુત્ર-પુત્રીઓને પણ એમાં જ કામ પ્રાપ્ય થતું.

ભાર્ગવ ગ્રુપે અપંગો, વિધવાઓ અને અનાથોને નોકરી આપવામાં પહેલ કરી હતી, એટલે ટૂંકમાં મકાન કે નગરના પ્લાન બનાવડાવવાનું જવાહર પદકી જેવા વિશ્વવિખ્યાત આર્કિટેક્ટને ભાર્ગવ ગ્રુપ સોંપે એ સ્વીકાર્ય વાત હતી.

પણ આ બધા સમય દરમિયાન, જવાહર પદકીએ સહેજ રંજ સાથે ઉમેર્યું કે એમને કમલા સાથે કામ પડ્યું નહોતું. અચાનક થોડા સમય પહેલાં એમને એમનું તેડું આવ્યું. કમલા ભાર્ગવને એક નગર વસાવવું હતું, ‘ભારતનગર’.

